

[Petra Petersen.]

tvivlstilfælde, som kan opstå i forbindelse med oplæringen af de unge mellem 18 og 21 år, som ikke er undergivet forsorgen.

Vi kan også tiltræde ændringsforslag nr. 11, hvorefter undervisnings- og oplæringspligten udvides til det 21. år.

Også ændringsforslag nr. 15, der begrænser forsorgens tvangsmidler, må betragtes som et fremskridt. Det er her min opfattelse — jeg ved ikke, om den er rigtig — at det ville være ønskeligt, om man kunne komme væk fra den gældende lovs bestemmelser om tvangsmidler.

Derimod tiltaler ændringsforslag nr. 5 os ikke. Under første behandling understregede jeg meget stærkt, at vi kommunister mener, at der ikke er taget tilbørligt hensyn til det store plejepersonale. Ifølge ændringsforslaget tilkaldes forsofcentrets lokale ledere som regel til tilsynsrådets møder. Der tales ikke om personale, men om ledere. Både ved første behandling og ved andre lejligheder har vi hørt mange tale smukt om det store plejepersonale, det uegennyttige arbejde, de gør, og den betydning, det har for forsorgen, men de glemmes altid, i stedet for at man skulle drage nytte af de erfaringer, de har gjort i deres arbejde, til at forbedre forsorgen. Vi er ikke tilfredse her.

Vi er heller ikke tilfredse med ændringsforslag nr. 14. Vi kan ikke gå ind for at oprette private institutioner på dette område; de ter noget, der hører fortiden til. Det må være samfundet, der er ansvarligt, og som betaler, og derfor var det ret og rimeligt, om samfundet overtog al forsorg og ikke overlod noget deraf til privat initiativ. Jeg minder her ganske kort om de erfaringer, der er gjort, og som måske stadig gøres ved kolonien Filadelfia.

Vi kommunister finder, at de foreslåede ændringer absolut ikke har forringet, men endda forbedret lovforslaget, og jeg tror, at udvalget har lagt megen energi for dagen og udført et stort arbejde. Det har jo også siddet i 5-6 måneder. Det har måske ikke været for megen tid — jeg ved det ikke; men mit parti har, som forholdene nu engang er, ikke haft store muligheder for eller megen tid til at studere betænktningen, endsige til at stille ændringsforslag. Vi skal ikke i dag forlange afstemning over æn-

dringsforslagene, men vil derimod sige, at vi vil have tid til at overveje vor stilling og have mulighed for ved tredje behandling at fremsætte resultatet af disse overvejelser eventuelt i form af et ændringsforslag.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker udvalget for det store og omhyggelige arbejde, der er udført. Det er et stort plus for åndssvageforsorgen, at vi er nået frem til enstemmighed. Det takker jeg for.

Der bliver nu givet mulighed for en mere effektiv og mere homogen administration, og jeg ville også tro, at der i fremtiden vil være en større tillid til åndssvageforsorgens arbejde, simpelt hen fordi der nu bliver et friere vekselspil mellem disse institutioner og den omgivende offentlighed.

Jeg kan fuldt ud bekræfte det, som udvalgets ærede ordfører udtalte vedrørende samarbejdet mellem undervisningsministeriet og socialministeriet. Vi bør tilstræbe det bedst mulige, åbensindede samarbejde mellem folkeskole og eksterntatskole.

Det ærede medlem hr. Skov Jørgensen fremførte forskellige betragtninger vedrørende det pædagogiske arbejde. Jeg tillægger det pædagogiske arbejde i åndssvageforsorgen en meget stor betydning. Hvis dette ofte meget vanskelige arbejde skal få det rette perspektiv og den rette lyse tone — og der er heldigvis på vore åndssvageanstalter en lys og venlig menneskelig tone — så må der være et område, hvor et dygtiggørelsesarbejde kan gøres gældende, og gøres gældende på en sådan måde, at mennesker på ny kan vende tilbage til samfundet og en relativ normal placering i samfundet. Den pædagogiske sektor i åndssvagearbejdet kan derfor ikke indskrænkes, men bør tværtimod styrkes og uddybes, ikke gennem isolation, men gennem frit samarbejde til alle andre sider. Vi kan ikke her i tinget give retningslinjer for det pædagogiske arbejde, skal heller ikke tilstræbe det. Vi skal tilstræbe at give det de rette betingelser, og det mener jeg at loven vil gøre.

Det ærede medlem hr. Skov Jørgensen spurgte mig om tvangsmomentet med hensyn til børnenes undervisning. I den formulering, der er givet forslaget, er tvangsmomentet praktisk talt forsvundet, når det drejer sig om indlæggelse. Åndssvageinsti-